

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ, УПРАВЛІННЯ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК
В ЕНЕРГЕТИЦІ»
(назва навчальної дисципліни)

Підготовки	<u>Бакалавр</u> (назва ступеня вищої освіти)
Освітньої програми	<u>Теплоенергетика</u> (назва освітньої програми)
Спеціальності	<u>G4 Енерговиробництво</u> (код і назва спеціальності)
Спеціалізації	<u>G4.02 Теплоенергетика</u>

Полтава
2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» для студентів спеціальності G 4 Енерговиробництво, спеціалізації G4.02 Теплоенергетика першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Теплоенергетика», 2025 року.

Розробник: Трегубенко Г.П., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено:

Гарант освітньої програми Богдан КУТНИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

публічного управління, адміністрування та права Інна КУЛЬЧІЙ

«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Євгенія КАРПЕНКО

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма здобуття освіти	
		денна	дистанційна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>G Інженерія виробництва та будівництво</u>	обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90			
Модулів – 1	Спеціальність G 4 Енерговиробництво, Спеціалізації G4.02 Теплоенергетика	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	2-й	2-й
		Лекції	
		16 год.	-
		Практичні	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	90 год.
Індивідуальна робота:			
0 год.			
Вид контролю:			
диференційований залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 30/60

для дистанційної форми здобуття освіти – 0/90

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» є обов'язковою компонентою в освітньо-професійній програмі «Теплоенергетика» та має на меті формування у здобувачів вищої освіти знань про правове регулювання та систему управління в енергетиці, аспекти сталого розвитку та трансформації енергетики.

В процесі вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» у здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Теплоенергетика» формуються наступні програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) – Здатність розв'язувати складні загальні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері теплоенергетики або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів електричної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 5. Здатність визначати, досліджувати та розв'язувати проблеми у сфері теплоенергетики, а також ідентифікувати обмеження, включаючи ті, що пов'язані з інженерними аспектами і проблемами охорони природи, сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків в теплоенергетичній галузі.

СК 6. Здатність враховувати знання і розуміння комерційного та економічного контексту при прийнятті рішень в теплоенергетичній галузі.

СК 12. Здатність забезпечувати захист інтелектуальної власності, готувати, оформлювати і виконувати контракти в теплоенергетичній галузі.

СК 14. Здатність використовувати сучасні напрацювання для розробки засобів альтернативного енергопостачання та рекомендацій щодо зменшення енергоспоживання.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» є здобуті результати навчання із дисциплін, які мають бути попередньо опановані, зокрема: «Історія України та української культури», «Українська мова (за професійним спрямування)».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання із дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою «Теплоенергетика» (програмних результатах навчання), відповідно до матриці відповідності програмних результатів, зокрема:

ПР 10. Знати і розуміти технічні стандарти і правила техніки безпеки у сфері теплоенергетики.

ПР 12. Розуміти ключові аспекти та концепції теплоенергетики, технології виробництва, передачі, розподілу і використання енергії.

ПР 17. Аргументувати і доносити судження, які відбивають інженерні рішення в сфері теплоенергетики та відповідні соціальні, екологічні та етичні проблеми до фахівців і нефахівців.

ПР 18. Вміти керувати професійною діяльністю, участі у роботі над проектами, відповідальності за прийняття рішень у сфері теплоенергетики.

ПР 20. Розуміти та вміти застосовувати принципи альтернативного енергопостачання та застосування енергозберігаючих технологій.

Формулювання результатів навчання має зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через їх достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

			завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ диф.заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно	Здобувач повністю не виконав	Незадовільний , здобувач не

	о з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.
--	---	--	--

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- поточний контроль**
  - виконання практичних завдань
  - тестування
  - виконання завдань самостійної роботи
  - контрольна робота (для дистанційної форми)
- модульний контроль**
  - тестування
- підсумковий контроль**
  - диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ.

Тема 1. Міжнародне та національне енергетичне право.

Вступ до енергетичного права. Енергетичне право як комплексна галузь, що регулює відносини у сфері видобутку, транспортування, розподілу та споживання енергоресурсів. Баланс між енергетичною безпекою, соціальною справедливістю та екологічною стійкістю. Міждисциплінарний характер галузі. Міжнародне енергетичне право. Джерела міжнародного енергетичного права. Суб'єкти міжнародного регулювання. Енергетичне право Європейського Союзу. Енергетичні пакети ЄС. Європейський зелений курс. Енергетичне Співтовариство. Національне енергетичне право. Система національного енергетичного права. Державне регулювання та повноваження спеціальних органів. Ліцензування та тарифоутворення. Захист прав споживачів. Сучасні виклики та трансформації. Енергетична безпека в умовах конфліктів. Захист критичної інфраструктури та санкційна політика в енергетичному секторі.

Тема 2. Правове регулювання у сфері теплоенергетики. Інтелектуальна власність у сфері теплоенергетики.

Поняття та система теплоенергетики як об'єкта правового регулювання. Принципи державної політики. Законодавча та нормативна база. Система національного законодавства. Суб'єкти правових відносин у теплоенергетиці. Об'єкти правових відносин у теплоенергетиці. Органи державного регулювання та контролю. Правові режими функціонування ринку теплової енергії. Екологізація та «зелений перехід» у теплоенергетиці. Моделі тепlopостачання та їх характеристика. Проблемні аспекти правового регулювання у сфері теплоенергетики. Основні аспекти інтелектуальної власності у сфері теплоенергетики. Об'єкти ІВ: винаходи, корисні моделі, комп'ютерні програми для моделювання теплових процесів, технічна документація, ноу-хау, промислові зразки обладнання. Захист інновацій: патентування нових методів спалювання палива,

енергозберігаючих технологій, систем автоматизації та рішень у галузі відновлюваної енергетики.

Тема 3. Державне управління та регулювання в енергетичній галузі.

Теоретичні основи державного втручання в енергетику. Моделі управління. Принципи регулювання. Система органів державного управління в Україні. Повноваження та компетенція Центральних органів виконавчої влади в енергетичній галузі. Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення. Реалізація політики у сфері енергозбереження та відновлюваних джерел. Методи та інструменти державного регулювання. Адміністративні методи: (ліцензування, сертифікація, технічний нагляд). Економічні методи: (тарифоутворення, квотування та аукціони, податкова політика). Регулювання природних монополій та конкурентні ринки в Україні. Ринок генерації та постачання. Запобігання маніпуляціям на енергетичних біржах. Державне управління в умовах кризи та війни. Критична інфраструктура. Правовий режим захисту та відновлення енергооб'єктів.

Тема 4. Договірні відносини в енергетичній сфері.

Загальна характеристика енергетичних договорів. Договірна модель ринку електричної енергії. Суб'єкти та об'єкти договірних відносин в енергетичній сфері. Договори про надання послуг з передачі та розподілу електричної енергії. Договірні відносини у газовому секторі. Специфічні договори у сфері відновлюваних джерел енергії. Істотні умови та критичні пункти енергетичних контрактів. Види договорів для споживача. Міжнародні енергетичні контракти. Транзитні енергетичні контракти. Порядок вирішення спорів та судова практика у сфері тепlopостачання.

Практичне заняття № 1.

Тема 5. Енергетична безпека та захист критичної інфраструктури в Україні.

Енергетична безпека як фундамент національної стійкості. Складові енергобезпеки. Індикатори енергобезпеки. Правове поле захисту критичної інфраструктури. Базове законодавство у сфері критичної інфраструктури України. Національний реєстр об'єктів критичної інфраструктури. Секторальні органи державної влади. Енергетична стратегія України до 2050 року. Класифікація об'єктів енергетичної критичної інфраструктури в Україні. Рівні захисту енергооб'єктів. Ризики та загрози енергетичній безпеці. Міжнародне співробітництво та імплементація законодавчих норм.

Практичне заняття № 2.

Змістовий модуль 2. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕНЕРГЕТИКИ.

Тема 6. Концепція сталого розвитку в енергетичній політиці держави.

Еволюція та підходи до сталого розвитку. Енергетична ефективність та рентабельність. Екологічна цілісність навколишнього природного середовища. Енергетична демократія та подолання енергетичної бідності. Глобальний та європейський правовий контекст. Цілі сталого розвитку ООН. План перетворення Європи на перший кліматично нейтральний континент до 2050 року. Енергетичний перехід та декарбонізація. Законодавче регулювання енергосервісу. Залучення приватних інвестицій в модернізацію державних об'єктів. Правові вимоги до побутової техніки та промислового обладнання. Соціальний аспект: «Справедливий перехід». Сталий розвиток в енергетичній стратегії України. Енергетична стратегія України до 2050 року. «Зелене» відновлення. Децентралізація як інструмент сталого розвитку. Економічні інструменти реалізації політики.

Практичне заняття № 3.

Тема 7. Екологічне регулювання та напрями державної кліматичної політики.

Теоретичні основи та еволюція кліматичної політики. Адміністративні (командно-контрольні) методи. Встановлення жорстких нормативів викидів. Екологічне ліцензування та сертифікація. Екологічний аудит та державний нагляд. Екологічні податки. Системи торгівлі викидами. Субсидування «зелених» технологій. Ключові напрями державної кліматичної політики. Декарбонізація енергетики: Перехід від вугілля до газу, атомної енергетики та ВДЕ. Енергоефективність: утеплення будівель, модернізація промислового обладнання. Транспортна трансформація: стимулювання електромобільності та розвиток громадського транспорту. Адаптація до кліматичних змін. Підготовка інфраструктури до екстремальних погодних явищ. Захист біорізноманіття та управління водними ресурсами. Кліматичне фінансування та інновації. Європейський зелений курс та Україна. Створення прозорої системи обліку викидів на рівні підприємств. Роль цифровізації в екологічному регулюванні. Відповідальність за порушення кліматичного законодавства.

Практичне заняття № 4.

Тема 8. Управління енергоефективністю та енергозбереженням.

Концептуальні засади енергозбереження. Державне регулювання та законодавча база. Закон України «Про енергетичну ефективність»: основні вимоги та цілі. Національний план дій з енергоефективності: стратегічні цілі до 2030 року. Сертифікація енергетичної ефективності будівель: класи енергоефективності. Державні стандарти та норми: регулювання теплоізоляції та інженерних систем. Економічні та фінансові механізми управління. Державні програми підтримки. Системи енергетичного менеджменту. Стандарти управління енергією. Секторальні напрями підвищення енергоефективності. Промислова енергоефективність. Транспорт та інфраструктура. Оптимізація логістичних маршрутів. Розвиток інтелектуальних транспортних систем. Енергетичний аудит та моніторинг. Виклики та перспективи в умовах відновлення.

Практичне заняття № 5.

Тема 9. Відновлювальні джерела енергії у теплоенергетиці та правове регулювання їх використання.

Роль відновлювальних джерел енергії(ВДЕ) у сучасній теплоенергетиці. Декарбонізація економіки та перехід від викопного палива до кліматично нейтральних технологій. Зменшення залежності від імпорту природного газу та вугілля. Генерація теплової енергії для опалення, гарячого водопостачання та промислових потреб. Технологічні рішення використання ВДЕ для виробництва тепла. Біоенергетика (найбільша частка у тепlopостачанні). Геотермальна енергія. Сонячна теплоенергетика. Правове регулювання використання ВДЕ в Україні. Основна законодавча база. Закон України «Про альтернативні джерела енергії», Закон України «Про комбіноване виробництво електричної та теплової енергії (когенерацію)», Закон України «Про тепlopостачання». Стратегічне планування. Енергетична стратегія України до 2050 року. Національний план дій з відновлюваної енергетики. Механізми стимулювання та економічне регулювання.

Практичне заняття № 6.

Тема 10. Державний енергетичний контроль.

Поняття та об'єкт державного енергетичного контролю. Система органів державного контролю. Державна інспекція енергетичного нагляду України : основні завдання та повноваження. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Правова та нормативна база державного енергетичного контролю. Види та процедура проведення перевірок. Планові перевірки та їх етапи. Позапланові перевірки : підстави та порядок. Оформлення результатів перевірок. Технічний

контроль та енергетичний аудит. Відповідальність за порушення у сфері енергетики. Антикризовий контроль в умовах воєнного стану. Особливості захисту критичної інфраструктури. Спрощені процедури відновлення мереж та погодження проектів. Моніторинг підготовки до опалювального сезону.

Практичне заняття № 7.

8. Структура навчальної дисципліни а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ						
Тема 1. Міжнародне та національне енергетичне право.	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Правове регулювання у сфері теплоенергетики. Інтелектуальна власність у сфері теплоенергетики.	8	2	-	-	-	6
Тема 3. Державне управління та регулювання в енергетичній галузі.	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Договірні відносини в енергетичній сфері.	10	2	2	-	-	6
Тема 5. Енергетична безпека та захист критичної інфраструктури в Україні.	10	2	2	-	-	6
Разом за змістовним модулем 1	40	6	4	-	-	30
Змістовний модуль 2. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕНЕРГЕТИКИ						
Тема 6. Концепція сталого розвитку в енергетичній політиці держави.	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Екологічне регулювання та напрями державної кліматичної політики.	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Управління енергоефективністю та енергозбереженням.	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Відновлювальні джерела енергії у теплоенергетиці та правове регулювання їх використання.	10	2	2	-	-	6
Тема 10. Державний енергетичний контроль.	10	2	2	-	-	6
Разом за змістовним модулем 2	50	10	10	-	-	30
Усього годин	90	16	14	-	-	60

б) для дистанційної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ						
Тема 1. Міжнародне та національне енергетичне право.	9	-	-	-	-	9
Тема 2. Правове регулювання у сфері теплоенергетики. Інтелектуальна власність у сфері теплоенергетики.	9	-	-	-	-	9
Тема 3. Державне управління та регулювання в енергетичній галузі.	9	-	-	-	-	9
Тема 4. Договірні відносини в енергетичній сфері.	9	-	-	-	-	9
Тема 5. Енергетична безпека та захист критичної інфраструктури в Україні.	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовним модулем 1	45	-	-	-	-	45
Змістовний модуль 2. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕНЕРГЕТИКИ						
Тема 6. Концепція сталого розвитку в енергетичній політиці держави.	9	-	-	-	-	9
Тема 7. Екологічне регулювання та напрями державної кліматичної політики.	9	-	-	-	-	9
Тема 8. Управління енергоефективністю та енергозбереженням.	9	-	-	-	-	9
Тема 9. Відновлювальні джерела енергії у теплоенергетиці та правове регулювання їх використання.	9	-	-	-	-	9
Тема 10. Державний енергетичний контроль.	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовним модулем 2	45	-	-	-	-	45
Усього годин	90	-	-	-	-	90

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для дистанційної форми
Семінарські заняття не передбачені	-	-

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для дистанційної форми
<p>Практичне заняття 1. Договірні відносини в енергетичній сфері.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика енергетичних договорів. 2. Суб'єкти та об'єкти договірних відносин в енергетичній сфері. 3. Договори про надання послуг з передачі та розподілу електричної енергії. 4. Специфічні договори у сфері відновлюваних джерел енергії. 5. Істотні умови та критичні пункти енергетичних контрактів. 6. Види договорів для споживача. 7. Міжнародні енергетичні контракти. 	2	-
<p>Практичне заняття 2. Енергетична безпека та захист критичної інфраструктури в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Енергетична безпека як фундамент національної стійкості. 2. Складові енергобезпеки. 3. Індикатори енергобезпеки. 4. Базове законодавство у сфері критичної інфраструктури України. 5. Національний реєстр об'єктів критичної інфраструктури. 6. Секторальні органи державної влади. 7. Енергетична стратегія України до 2050 року. 8. Класифікація об'єктів енергетичної критичної інфраструктури в Україні. 9. Рівні захисту енергооб'єктів. 	2	-
<p>Практичне заняття 3. Концепція сталого розвитку в енергетичній політиці держави.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Енергетична ефективність та рентабельність. 2. Екологічна цілісність навколишнього природного середовища. 3. Енергетична демократія та подолання енергетичної бідності. 4. Глобальний та європейський правовий контекст. 5. Цілі сталого розвитку ООН. 6. Енергетичний перехід та декарбонізація. 7. Законодавче регулювання енергосервісу. 8. Сталий розвиток в енергетичній стратегії України. 	2	-
<p>Практичне заняття 4. Екологічне регулювання та напрями державної кліматичної політики.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи та еволюція кліматичної політики. 2. Екологічне ліцензування та сертифікація. 3. Екологічний аудит та державний нагляд. 4. Ключові напрями державної кліматичної політики. 5. Енергоефективність: утеплення будівель, модернізація промислового обладнання. 6. Транспортна трансформація: стимулювання електромобільності та розвиток громадського транспорту. 7. Адаптація до кліматичних змін. 	2	-
<p>Практичне заняття 5. Управління енергоефективністю та енергозбереженням.</p>	2	-

<ol style="list-style-type: none"> 1. Державне регулювання та законодавча база. 2. Закон України «Про енергетичну ефективність»: основні вимоги та цілі. 3. Національний план дій з енергоефективності: стратегічні цілі до 2030 року. 4. Сертифікація енергетичної ефективності будівель: класи енергоефективності. 5. Економічні та фінансові механізми управління. 6. Державні програми підтримки. 7. Системи енергетичного менеджменту. 8. Стандарти управління енергією. 		
<p>Практичне заняття 6. Відновлювальні джерела енергії у теплоенергетиці та правове регулювання їх використання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль відновлювальних джерел енергії (ВДЕ) у сучасній теплоенергетиці. 2. Декарбонізація економіки та перехід від викопного палива до кліматично нейтральних технологій. 3. Зменшення залежності від імпорту природного газу та вугілля. Генерація теплової енергії для опалення, гарячого водопостачання та промислових потреб. 4. Технологічні рішення використання ВДЕ для виробництва тепла. 5. Біоенергетика (найбільша частка у тепlopостачанні). 6. Геотермальна енергія. Сонячна теплоенергетика. 7. Правове регулювання використання ВДЕ в Україні. 8. Основна законодавча база. 9. Енергетична стратегія України до 2050 року. 	2	-
<p>Практичне заняття 7. Державний енергетичний контроль.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та об'єкт державного енергетичного контролю. 2. Система органів державного контролю. 3. Державна інспекція енергетичного нагляду України : основні завдання та повноваження. 4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. 5. Правова та нормативна база державного енергетичного контролю. 6. Види та процедура проведення перевірок. 7. Технічний контроль та енергетичний аудит. 8. Відповідальність за порушення у сфері енергетики. 9. Антикризисний контроль в умовах воєнного стану. 	2	-
Усього	14	-

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для дистанційної форми
Лабораторні заняття не передбачені	-	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися нормативно-правовими актами, порівнювати їх та застосовувати на практиці.

У процесі самостійної роботи студенти мають навчитися користуватися бібліотечними фондами та електронними базами даних, знаходити й опрацьовувати сучасну наукову, навчальну та практичну літературу, узагальнювати отриману інформацію, складати конспекти, готувати аналітичні матеріали та пропозиції, що сприятимуть глибокому розумінню проблем правотворення та правозастосування.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими у робочій програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій відповідно до графіку консультацій кафедри;
- підготовка до контрольних робіт (для дистанційної форми);
- підготовка до складання диференційованого заліку.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для дистанційної форми
Змістовний модуль 1.			
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ.			
Тема 1. Міжнародне та національне енергетичне право.			
1	Енергетична безпека в умовах конфліктів.	3	4
2	Захист критичної інфраструктури та санкційна політика в енергетичному секторі.	3	5
Тема 2. Правове регулювання у сфері теплоенергетики.			
3	Порівняльна характеристика моделей теплопостачання та їх особливості.	3	4
4	Проблемні аспекти правового регулювання у сфері теплоенергетики.	3	5
Тема 3. Державне управління та регулювання в енергетичній галузі.			
5	Критична інфраструктура.	3	4
6	Правовий режим захисту та відновлення енергооб'єктів.	3	5
Тема 4. Договірні відносини в енергетичній сфері.			
7	Транзитні енергетичні контракти.	3	4
8	Порядок вирішення спорів та судова практика у сфері теплопостачання.	3	5
Тема 5. Енергетична безпека та захист критичної інфраструктури в Україні.			
9	Ризики та загрози енергетичній безпеці.	3	4
10	Міжнародне співробітництво та імплементація законодавчих норм.	3	5

Змістовий модуль 2.			
СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕНЕРГЕТИКИ.			
Тема 6. Концепція сталого розвитку в енергетичній політиці держави.			
11	Децентралізація як інструмент сталого розвитку.	3	4
12	Економічні інструменти реалізації політики.	3	5
Тема 7. Екологічне регулювання та напрями державної кліматичної політики.			
13	Роль цифровізації в екологічному регулюванні.	3	4
14	Відповідальність за порушення кліматичного законодавства.	3	5
Тема 8. Управління енергоефективністю та енергозбереженням.			
15	Енергетичний аудит та моніторинг.	3	4
16	Виклики та перспективи в умовах відновлення.	3	5
Тема 9. Відновлювальні джерела енергії у теплоенергетиці та правове регулювання їх використання.			
17	Національний план дій з відновлюваної енергетики.	3	4
18	Механізми стимулювання та економічне регулювання.	3	5
Тема 10. Державний енергетичний контроль.			
19	Спрощені процедури відновлення мереж та погодження проектів.	3	4
20	Моніторинг підготовки до опалювального сезону.	3	5
	Разом	60	90

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання, які поєднуються з сучасними інтерактивними технологіями. Це сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок та soft skills, необхідних майбутнім фахівцям у сфері теплоенергетики. Для забезпечення ефективності освітнього процесу використовуються сучасні інструменти та обладнання, серед яких мультимедійні засоби (проектор, інтерактивна дошка, комп'ютери), а також спеціалізоване програмне забезпечення. Під час занять застосовуються Microsoft Teams, Zoom, Google Meet для дистанційного навчання та консультацій, Moodle для організації навчального процесу, тестування та взаємодії зі здобувачами освіти.

Словесні методи навчання застосовуються під час лекцій та практичних занять для формування базових знань. Серед них – розповідь, що дозволяє викладачу логічно та доступно викладати матеріал із прикладами із муніципальної практики, пояснення для розкриття складних правових категорій, а також бесіда та дискусія, що забезпечують активну взаємодію зі здобувачами. Наочні методи сприяють візуалізації інформації та включають ілюстрації у вигляді схем, таблиць, презентацій і діаграм. Практичні методи орієнтовані на формування професійних навичок і включають аналіз кейсів, моделювання ситуацій, розв'язання ситуаційних задач.

Формування soft skills відбувається за допомогою роботи в малих групах, де здобувачі навчаються командній взаємодії, розподілу ролей та спільному прийняттю рішень.

Важливими є ділові ігри та моделювання реальних професійних ситуацій, дебати й дискусії, що розвивають навички публічних виступів та аргументації. Для стимулювання творчого мислення використовуються мозкові штурми та квести, а кейс-методи дозволяють працювати з реальними прикладами з практики та шукати ефективні шляхи вирішення правових проблем. Застосування поєднання традиційних і сучасних методів навчання у викладанні дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» дає змогу сформувати у здобувачів не лише ґрунтовні теоретичні знання, а й практичні навички, критичне мислення та здатність до ефективної комунікації, що є важливими для успішної управлінської практики у сучасних умовах.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Виконання контрольної роботи для дистанційної форми навчання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів* для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
	Практичне заняття									
				1	2	3	4	5	6	7
Виконання практичних завдань				4	4	4	4	4	4	4
Тестування			5				5			
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Модульний контроль					6					6
Всього за темами	2	2	7	6	12	6	11	6	6	12
Диференційовани й залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Схема нарахування балів* для дистанційної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
Виконання контрольних робіт								20		
Виконання завдань самостійної роботи	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Всього за темами	5	5	5	5	5	5	5	25	5	5
Диференційований залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Виконання контрольних робіт для дистанційної форми роботи

Бали	Критерії оцінювання
11-20	Виконання завдань контрольної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1-10	Виконання завдань контрольної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання контрольної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
4	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
2	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($5 \times 1 = 5$)
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Бали для дистанційної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	2,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування) для денної форми навчання:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 6 = 6$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	

35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином :

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях, практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. **Трегубенко Г.П.** Курс лекцій з дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **G 4 Енерговиробництво** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2025 р. 93 с.

2. **Трегубенко Г.П.** Методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності **G 4 Енерговиробництво** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2025 р. 24 с.

3. **Трегубенко Г.П.** Методичні рекомендації для написання контрольної роботи навчальної дисципліни «Правове регулювання, управління та сталий розвиток в енергетиці» для студентів спеціальності **G 4 Енерговиробництво** дистанційної форми навчання. Полтава, 2025. 18 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]: Підручник / І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. – К.: НУХТ, 2022. – 337 с.
2. Стратегія сталого розвитку: еколого-економічний аспект : навчальний посібник для здобувачів освіти закладів вищої освіти / І.В. Замула, Г.В. Кірейцева, І.В. Давидова, М.Б. Корбут, В.В. Травін. – Вид. 2-ге, доповн. – Електронні дані. – Житомир : Житомирська політехніка, 2023. – 142 с.
3. Енергетична безпека України: перспективна модель управління ризиками : монографія / [О. М. Суходоля, Ю. М. Харазішвілі, Г. Л. Рябцев] ; за ред. О. М. Суходолі. – Київ : НІСД, 2023. – 152 с.
4. Відновлювані джерела енергії: видання друге, доповнене / За заг. ред. С. О. Кудрі. Київ: Інститут відновлюваної енергетики НАНУ, 2024. 492 с.
5. Energy Law and the Sustainable Development Goals / ed. by E. G. Pereira, T. L. Muinzer, P. R. Baker. London ; New York : Routledge, 2025. 312 p.
6. Research Handbook on Energy Management / ed. by V. Bertsch, R. Madlener. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2023. 528 p.

Допоміжна

1. Сталий розвиток міст та регіонів України в умовах євроінтеграції [Електронне видання] : збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Ірпінь, 27 листопада 2024 р.): Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. – 233 с.
2. Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація [Електронний ресурс] : тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 лютого 2024 р., м. Харків, Україна) – Харків. ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024, (PDF 393 с.)
3. Ковальчук, В.Г. Публічне управління : навч. посіб. / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр, Т.Ю. Павленко. - Харків : ХАІ, 2024. - 184 с.
4. Лазор О. Д. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник. – 2-ге вид. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. – К. : Ліра-К, 2024. – 268 с.
5. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. / укладач О.О. Гуторова. - Харків : б.в., 2024. - 215 с.
6. Степаненко С., Фролова Є. Публічне управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. 2-ге видання, перероб. і доп. [Електронне видання] / С. Степаненко, Є. Фролова. – Одеса : Фенікс, 2023. – 110 с.
7. **Трегубенко Г. П.** Інновації у підготовці посадових осіб публічного управління: європейський досвід для України. *Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України* : матер. 18-ї регіон. наук.-практ. конф. 13 трав. 2021 р. м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. С. 167-169.
8. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування : аналіт. доп. / [Суходоля О. М., Харазішвілі Ю. М., Бобро Д. Г., Сменковський А. Ю., Рябцев Г. Л., Завгородня С. П.] ; за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2020. 178 с.
9. Енергетична дипломатія України: аналіз статус-кво та практичні рекомендації. Київ: ГО «Діксі Груп», 2021. 54 с.
10. Усенко Н., Чернявський А. Практичний посібник з енергетичного аудиту промислових підприємств. Київ, 2020. 280 с.

11. Чернявський А., Іншеков Є. Керівництво з впровадження системи енергетичного менеджменту відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 50001:2018. Київ, 2021. 138 с.
12. Шинкарук Н., Шульга Є. Нормативно-правові засади забезпечення енергетичної безпеки Європейського Союзу. Нове українське право. 2022. Вип. 3. С. 123-127.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червн. 1996 р. № 254к/96-ВР. Редакція від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
2. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. Редакція від 08.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#top>.
3. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. Редакція від 30.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#top>.
4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. Редакція від 10.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#top>
5. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII. Редакція від 27.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#top>
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року. № 1700-VII. Редакція від 04.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#top>
7. Про теплопостачання: Закон України від 2 червня 2005 року № 2633-IV. Редакція від 30.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2633-15#top>
8. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII. Редакція від 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19/ed20250409#top>
9. Про ринок природного газу: Закон України від 9 квітня 2015 року № 329-VIII. Редакція від 09.02.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19#top>
10. Про енергетичну ефективність : Закон України від 21 жовтня 2021 року № 1818-IX. Редакція від 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#top>
11. Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1882-IX. Редакція від 21.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#top>
12. Про альтернативні джерела енергії : Закон України від 20 лютого 2003 року № 555-IV. Редакція від 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#top>
13. Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу: Закон України від 5 квітня 2005 року № 2509-IV. Редакція від 30.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2509-15#top>
14. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року: Розпорядження КМУ від 21 квітня 2023 р. № 373-р. Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text>.

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7452>
2. Сторінка курсу неформальної освіти: <https://sdasynergy.org/news/onlayn-kurs-vid-ideyi-do-enerhospilnoty-yak-hromadam-rozvyvaty-vidnovlyuvanu-enerhetyku>
3. Офіційний веб-сайт Президента України URL: <https://www.president.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Кабінета Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-сайт Асоціації міст України URL: <http://www.auc.org.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Реформи децентралізації влади URL: <http://decentralization.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби. URL : <https://nads.gov.ua/>
9. Офіційний веб-сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL : <https://thedigital.gov.ua/>
10. Громадянське суспільство і влада : урядовий інформаційно-комунікаційний ресурс. URL : <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada>